

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Лубенської загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №7 імені Героя України Віри Роїк
Лубенської міської ради Полтавської області
30.08.2022 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від 30.08.2022 № 48
Директор _____ Ірина ГРИНЬ
30.08.2022

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЛУБЕНСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
І-ІІІ СТУПЕНІВ №7
ІМЕНІ ГЕРОЯ УКРАЇНИ ВІРИ РОЇК
ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
на 2022–2023 навчальний рік**

Структура освітньої програми

№ п/п	Зміст	Сторінки
1	Пояснювальна записка	3-9
2	Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	9-10
3	Загальний обсяг навчального навантаження	10-13
4	Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями	13-23
5	Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм	24-29
6	Форми організації освітнього процесу та методи навчання	29-38
7	Опис інструментарію оцінювання	38-56
8	Річні навчальні плани для 1-11 класів	56-66

1. Пояснювальна записка

Тип закладу – заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Освітня програма Лубенської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 7 імені Героя України Віри Роїк Лубенської міської ради Полтавської області на 2022-2023 навчальний рік розроблена відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

постанови МОЗ від 06.09.2021 р. №10 “Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв’язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)”;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); *в 6 – 9 класах* – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392);

на рівні профільної середньої освіти (в 10–11/12 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти – на рівні початкової освіти:

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743);

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

на рівні базової середньої освіти:

у 5 класах – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235),

у 6 – 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

на рівні профільної середньої освіти – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами);

Наказів Міністерства освіти і науки України:

- від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»;
- від 01.04.2022 №289 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти”;
- від 30.07.2021 №868 “Про затвердження форм звітності з питань діяльності закладів загальної середньої освіти та інструкцій щодо їх заповнення”;
- від 13.07. 2021 р. № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”;
- від 08.09. 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28.09. 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання”;
- від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);

Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;

Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Листів Міністерства освіти і науки України:

- від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року»;
- від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022»;
- від 15.08.2022 № 22.1/10-1080 “Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2022/2023 навчальному році”;
- від 10.08. 2022 р. № 1/9105-22 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2022/2023 н. р.»;
- від 02.02. 2022 р. № 1/8794-22 «Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти в 2022/2023 навчальному році»;
- від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій»;

Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти);

Положення про сертифікацію педагогічних працівників (зі змінами від 24.12.2019 р.);

У 2022/2023 навчальному році пріоритетними є такі напрями освітньої діяльності закладу:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- впровадження у 5 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти (далі - Державний стандарт);
- організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного спочатку тривалими карантинами, потім військовою агресією РФ на території нашої держави;
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;
- просвіта з питань особистої безпеки;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв'язку в умовах очної, дистанційної, змішаної форм навчання;
- психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня. Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Дана освітня програма схвалена педагогічною радою закладу освіти та затверджена директором, оприлюднюється на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми заклад складає та затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Мета і завдання освітньої програми ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до вдосконалення і навчання впродовж життя, готова до

свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-4 класів визначає вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

У процесі реалізації Типової освітньої програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Мета базової школи (5 клас)

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті,

освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

МЕТА: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу закладу:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Мета базової школи II ступеня (6-9 класи) визначає зміст та організацію освітнього процесу, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку здобувачів освіти. Заклад активно використовує педагогіку партнерства (співробітництва), що ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості, рівного доступу до освіти, створення умов для соціально-психологічного захисту учасників освітнього процесу. Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітня програма спрямована на:

- диференційоване та індивідуальне навчання на всіх ступенях вільного застосування вчителями різних методик навчання та виховання;
- результати навчання та формування ключових компетентностей здобувачів освіти;
- розширення повноважень вчителів, учнів, батьків в управлінні закладом, вирішенні методичних, педагогічних, фінансових питань, завдань розвитку матеріальної бази;
- утвердження в школі атмосфери гуманізму, поваги до особистості вчителя і учня;
- формування у здобувачів освіти національної самосвідомості, правової культури та громадянської відповідальності.

Мета та завдання діяльності закладу

Мета діяльності закладу полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного учня, його морального, інтелектуального, фізичного, художньо-естетичного зростання та вихованні громадянина демократичного суспільства, який здатний навчатися протягом життя, оберігати цінності національної культури та громадянського суспільства.

Перед закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державних освітніх стандартів;
- забезпечення наступності освітніх програм усіх рівнів;

- створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
- забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів, не допускати будь-якої форми дискримінації;
- щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу, створення безпечного освітнього середовища;
- забезпечення якісного виконання освітньої програми в умовах дистанційного навчання під час введення карантину та війни.

Особливості й умови роботи закладу:

- мова навчання – українська;
- режим навчання - п'ятиденний;
- початок роботи 8.00, початок занять – 9.00;
- тривалість уроків у початковій, основній, старшій школі відповідно до статті 15 розділу XII Закону України «Про освіту», пункту 4 статті 10 Розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту», розділу V Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 року №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», становить: у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, у 5-11-х класах – 45 хвилин, а різниця в часі навчальних годин 1-4-х класів обліковується і компенсується проведенням додаткових, індивідуальних занять, консультацій з учнями, відповідно до розкладу;
- тривалість перерв відповідно до санітарно-гігієнічних норм складає:
10 хв. – малі перерви, 20 хв. – великі.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

У закладі передбачено такі рівні повної загальної середньої освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки (1-4 клас);
- базова середня освіта тривалістю п'ять років (5-9 клас);
- повна загальна середня освіта тривалістю два роки (10-11 клас).

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років, відповідно до пп. 4-5 статті 12 Закону України «Про освіту». Діти, яким на початок навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Початкова освіта забезпечує формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує

ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти (**5 клас**), відповідно до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 19.02. 2021 року № 235.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Учні 6-9 класів розпочинають здобуття базової середньої освіти з 1 вересня поточного навчального року відповідно до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 20.04.2018 року № 405.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти.

Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року відповідно до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 20.04.2018 року № 408 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 року №1493 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 31.08.2020 року № 464)

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5–9-х класів складає 5880 годин/навчальний рік: для 5-го класу (рекомендоване) – 1015 годин/навчальний рік. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-го класу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному у Державному стандарті базової середньої освіти (додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (додаток 3). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг річного навчального навантаження із навчанням українською мовою (5-6 класи) згідно з типовим планом наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Загальний обсяг навчального навантаження для 5 класу

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на клас		
		Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне
Мовно – літературна	На тиждень	11	10	13
	На рік	385	305	455
Математична	На тиждень	5	4	6
	На рік	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3
	На рік	70	52,5	105
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2
	На рік	35	35	70
Технологічна	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Усього	На тиждень	29		
	На рік	1015		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2		
	На рік	70		

Загальна кількість навчальних годин (без урахування поділу на групи, що фінансуються з державного бюджету)	На тиждень	31		
	На рік	1085		
Гранично допустиме річне навантаження	На тиждень	28		
	На рік	980		

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в таблиці 1 за освітніми галузями, визначено обсяг фактичного річного навантаження для 5 класу (відповідно до рекомендованої кількості годин на тиждень, таблиця 2.)

Таблиця 2

**Загальний обсяг фактичного річного навантаження для 5 класу
у 2022-2023 н.р.**

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин
Мовно-літературна	На тиждень	11
	На рік	385
Математична	На тиждень	4
	На рік	140
Природнича	На тиждень	2
	На рік	70
Соціальна і здоров'язберезувальна	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	2
	На рік	70
Технологічна	На тиждень	2
	На рік	70
Інформатична	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Мистецька	На тиждень	2
	На рік	70
Фізична культура	На тиждень	3
	На рік	105
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2
	На рік	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	28+3
	На рік	980+105

Гранично допустиме річне навантаження	На тиждень	28
	На рік	980
Загальна кількість навчальних годин (без урахування поділу на групи, що фінансуються з державного бюджету)	На тиждень	31
	На рік	1085

- для 6-го класу – 1032,5 годин/навчальний рік,
- для 7-го класу – 1085 годин/навчальний рік,
- для 8-го класу – 1120 годин/навчальний рік,
- для 9-го класу – 1172,5 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річних навчальних планах початкової, основної та старшої школи.

Навчальні плани Лубенської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 7 імені Героя України Віри Роїк Лубенської міської ради Полтавської області охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, яка передбачає години на предмети, індивідуальні заняття та консультації, індивідуальні консультації та групові заняття.

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів, передбачають реалізацію освітніх галузей через окремі предмети відповідно до Державних освітніх стандартів.

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до пп.1-2 статті 20 Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Положення про інклюзивне навчання із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №588 від 09.08.2017 року, в рамках реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 року №366-р передбачено умови для інклюзивних класів, навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 року №957, з метою забезпечення якості інклюзивного навчання в закладі:

- створено інклюзивний освітній простір;
- надаються освітні послуги відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей учнів з особливими освітніми потребами;
- здійснюється педагогічний супровід дітей протягом усього періоду навчання із обов'язковим залученням батьків до освітнього процесу;
- здійснюється співпраця із інклюзивно-ресурсним центром Лубенської міської ради.

Індивідуальне навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955, на підставі довідок про потребу дитини у домашньому догляді та заяв одного з батьків чи осіб, які їх замінюють. Відповідно до п.2 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти заклад може організовувати здобуття освіти здобувачами за різними формами (екстернат, сімейна, педагогічний патронаж).

Освітню програму укладену за освітніми галузями, визначеними в Державних стандартах та Типових освітніх програмах, а саме:

**початкова освіта 1-4 класи (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.),
освітні галузі:**

- мовно – літературна;
- іншомовна;
- математична;
- я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна й здоров'язбережувальна);
- технологічна;
- інформативна;
- мистецька;
- фізкультурна;

**5 клас як адаптаційний цикл базової середньої освіти (за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»),
освітні галузі:**

- мовно – літературна;
- математична;
- природнича;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- технологічна;
- інформатична;
- мистецька;
- фізична культура;

**базова освіта, 6-9 класи (за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №405),
освітні галузі:**

- мови і літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у навчальних програмах, обраних для викладання предметів інваріантної складової навчального плану.

профільна середня освіта, 10-11 класи (за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 р. №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.08.2020 р. № 464),

освітні галузі:

- мови і літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я і фізична культура.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети ;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Особливістю освітнього процесу в 1-4 класах є структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні.

У навчальному плані для 1-2, 3-4 класів:

-у 1-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – інтегрований курс «Навчання грамоти», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології». Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична;

-у 2-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична.

-у 3-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Літературне читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через предмет «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична;

-у 4-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Літературне читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через предмет «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я у

світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична.

Наскрізні лінії («Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність») є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів; соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів предметників, класних керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

В межах природничої освітньої галузі у 5 класі вивчається інтегрований курс «Пізнаємо природу»; соціальної і здоров'язбережувальної - інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», етика; громадянської та історичної – «Вступ до історії України та громадянської освіти»; технологічної – «Технології»; мистецької – вивчається два предмети: образотворче мистецтво, музичне мистецтво.

6 клас – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» у 6 -7 класах, інтегрованим курсом «Мистецтво» у 8-9 класах, освітня галузь «Технології» реалізується у 6-9 класах через предмети «Трудове навчання» та «Інформатика», освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» - окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура», освітня галузь «Математика» - через предмети «Математика» у 6 класі, «Алгебра» у 7-9 класах, «Геометрія» у 7-9 класах, галузь «Природознавство» - через предмети «Біологія» та «Географія» у 6-9 класах, «Фізика» та «Хімія» у 7-9 класах. Вивчення іноземної мови надає можливість більш глибоко вивчати та досліджувати історію і культуру різних країн та народів. Англійська мова вивчається з 1 по 11 клас.

У 10-11 класах вивчаються базові предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова (англійська)», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура» і «Захист України». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Включені вибірково-обов'язкові предмети «Інформатика» і «Технології», що вивчаються на рівні стандарту.

Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети.

У 10, 11 класах поглиблено вивчаються українська мова та українська література. З вибірково-обов'язкових предметів - інформатика та технології.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти початкової, базової та профільної середньої школи.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти 1-2, 3-4 класів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також

любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які мають реалізувати педагоги у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти базової та профільної середньої школи.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>

2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p>

		<p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання</p>

		соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- курси за вибором;
- проектну діяльність;
- позакласну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

<p style="text-align: center;">Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності.</p> <p>Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p style="text-align: center;">Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<p style="text-align: center;">Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

5. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм

Річний навчальний план на 2022-2023 навчальний рік складається на основі таких типових навчальних програм:

№ З/П	Класи	Типовий навчальний план	Типова навчальна програма
1	1-2	Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи	Типова освітня програма для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко Наказ МОН України від 12.08.2022 р. № 743
2	3-4	Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко Наказ МОН України від 12.08.2022 р. № 743
3	5	Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3)	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти Наказ МОН від 19.02.2021р. № 235
4	6-9	Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (таблиця 1)	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня Наказ МОН України від 20.04.2018р. №405
5	10-11	Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (таблиця 2, таблиця 3)	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня Наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 р. №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.08.2020 р).

5 клас. Відповідно до навчального плану в освітній програмі визначено перелік *модельних навчальних програм*, що буде використовуватися в освітньому процесі у 2022-2023 навчальному році. Модельні навчальні програми спрямовані на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, тому під час формування переліку цих програм враховувано низку чинників, а саме: особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних

предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин.

Перелік модельних програм охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей. Вибір модельних навчальних програм здійснено з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року).

Педагогічний колектив закладу у 2022-2023 навчальному році у 5 класі буде використовувати в освітньому процесі:

модельні навчальні програми із зазначенням у них кількості годин, необхідної на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів.

На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчителі складатимуть календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти є неприпустимим.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу освіти може лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Перелік модельних навчальних програм 5 клас у 2022-2023 навчальному році

№	Клас	Назва програми (тип курсу, назва, класи)	Навчальний предмет	Автор	Коли і ким надано	Кількість годин	
						за програмою	фактично
5 клас							
1	5	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Українська мова	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	140	140

2	5	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Українська література	Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	70	70
3	5	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зарубіжна література	Ніколенко О., Ісаєва О., Кліменко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	52	70
4	5	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Англійська мова	Редько В. Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	122	105
5	5	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Математика	Істер О.С.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	175	140

6	5	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	70	70
7	5	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	35	35
8	5	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Етика	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	17	17
9	5	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» » для закладів загальної	Вступ до історії України та громадянської освіти»	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба В.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	35	70

		середньої освіти					
10	5	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Технології	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	70	70
11	5	Модельна навчальна програма «Інформатика . 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Інформатика	Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	35	52
12	5	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Музичне мистецтво	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	35	35
13	5	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів	Образотворче мистецтво	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	35	35

		загальної середньої освіти					
14	5	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Фізична культура	Педан О.С., Боляк А.А., Коломоєць Г.А., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	105	105

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному). Або для різних груп одного класу: частина учнів класу навчаються очно, інша – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти. Заклад освіти організовує освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укріпленнях місць для всіх учасників освітнього процесу, можлива організація навчання по змінах або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму. За потреби заклад освіти організує індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію учня. Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільної адміністрації. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі освіти можуть організовуватись окремі класи з дистанційною формою організації

освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322- 22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

З метою належної організації освітнього процесу в закладі використовуються технології дистанційного навчання під час організації здобуття повної загальної середньої освіти за різними формами очною (денною), екстернатною, сімейною (домашньою), педагогічним патронажем, у тому числі під час карантину, воєнного стану та інших надзвичайних обставин. Для забезпечення дистанційного навчання заклад використовує такі форми організації освітнього процесу: навчальні заняття, консультації, вебінари, віртуальні екскурсії тощо. Педагогічною радою закладу схвалені електронні освітні платформи та інструменти, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного навчання (Google Classroom, Google Meet, Zoom тощо). Заклад освіти запроваджує змішане навчання, за якого учні почергово відвідують заклад освіти для очних занять, решту часу навчаючись дистанційно. Обов'язково враховуються інтереси учнів під час дистанційного навчання.

Водночас педагогічні працівники обирають форми, методи і засоби дистанційного навчання, а також визначають доцільність проведення конкретного навчального заняття в синхронному або асинхронному режимі.

Адміністрація закладу здійснює моніторинг і контроль якості дистанційного навчання шляхом відвідування навчальних занять, відстеження регулярності синхронної взаємодії, формування в учнів навичок самоконтролю, способів забезпечення академічної доброчесності в умовах віддаленості учасників дистанційного навчання, досліджує різні методи вивчення думки учасників освітнього процесу щодо недоліків і труднощів у навчанні, визначає потребу у навчанні педагогічних працівників та організацію відповідного з навчання.

Дистанційне навчання організовується для учнів, які не мають медичних протипоказань до занять із комп'ютерною технікою. Наявність таких протипоказань встановлюються на підставі медичного висновку чи іншого документа, виданого закладом охорони здоров'я та добровільно поданого батьками або іншими законними представниками учня до закладу освіти. Батьки, які виявляють бажання щодо організації дистанційного навчання своєї дитини, у відповідній заяві підтверджують наявність умов для дистанційного навчання в синхронному та асинхронному режимах.

Переведення на індивідуальну форму здобуття освіти може відбуватися протягом навчального року, але не пізніше ніж за 3 місяці до проведення річного оцінювання чи державної підсумкової атестації (далі - атестація). Таке обмеження не застосовується для переведення на педагогічний патронаж, який може бути організовано для осіб, які за станом здоров'я не можуть здобувати освіту за денною формою (відповідно до висновку лікарсько-консультаційної комісії закладу охорони здоров'я або медичного висновку про стан здоров'я дитини за формою, затвердженою Міністерством охорони здоров'я України). Організація здобуття освіти за сімейною формою може здійснюватися на будь-якому рівні повної загальної середньої освіти і можливе для осіб віком до 18 років, батьки яких виявили бажання організувати освітній процес самостійно з урахуванням

здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду своїх дітей, для забезпечення їх індивідуального темпу здобуття освіти.

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

- особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;
- інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами організовується у 2-Б, 4-А та 4-Б класах, 6-А, 7 та у 8-Б, 9-Б класах .

Вищезазначені класи організовані відповідно до «Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 та іншими нормативно-правовими документами. Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);
- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

З метою підвищення ефективності навчального процесу запроваджено додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги: розвиток мовлення, корекція розвитку; соціально-побутове орієнтування і лікувальна фізкультура. Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання та реабілітації за індивідуальним та диференційованим підходом.

Заклад створює умови для забезпечення повноцінної участі в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами (застосування допоміжних технологій навчання, підтримка з боку асистента вчителя та/або асистента учня, проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) тощо) з

обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку; використовувати доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Урок залишається визначальною формою освітнього процесу. Процес навчання в закладі визначається системою дидактичних принципів, що впливають із його закономірностей. Дидактичні принципи слід враховувати й під час вибору методів навчання, за допомогою яких учитель повинен поступово, систематично навчати учнів, подавати їм навчальний матеріал доступно, наочно, науково, дбати, щоб здобувачі освіти виявляли самостійність та активність і свідомо засвоювали його. Метою навчання є формування компетентностей. Сучасний урок – це компетентісно зорієнтований урок, авторський урок. Учителі навчають учнів, забезпечують їх активність, самі визначають, коли вони є джерелом інформації, а коли – підручник, відео, навчальне обладнання, Інтернет, тощо. Нові стандарти гарантують учителям професійну свободу.

Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентісного навчання.

Академічні права і свободи учителя закріплені в Законі «Про освіту» (ст.1. п1.2; ст.54.п.1). Кожен урок має певну структуру, що визначає послідовність його етапів. Форми, методи, технології, зміст матеріалу, використовується, враховуючи конкретні умови роботи, з метою забезпечення досягнення конкретних очікуваних результатів уроку. МОН України зазначає, що формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Пріоритетом організації освітнього процесу у 1-4 класах є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності.

Освітній процес педагогічний працівник зорієнтовує на реалізацію освітньої програми закладу загальної середньої освіти. Відповідно до неї добирає змістове наповнення, дидактичні засоби навчання, облаштовує освітнє середовище. Обсяг обраних учителем для реалізації освітньої програми навчальних матеріалів має відповідати віковим та індивідуальним можливостям учнів їх опрацьовувати протягом відведеного для кожного класу навчального часу. Добираючи змістове забезпечення вивчення предметів, рекомендуємо передбачити можливості використання цифрових засобів в умовах очного навчання, що за потреби може стати основою для організації дистанційного навчання. Навчальний день у 1 – 4 класах Нової української школи розпочинати ранковими зустрічами, метою яких є створення психологічно комфортної атмосфери в класному колективі та формування в учнів мотивації до навчальної діяльності. На ранкову зустріч

бажано відводити перші 15 хвилин навчального дня, що регламентують під час розроблення розкладу дзвінків для 1 – 4 класів. Решту часу навчального дня необхідно розподілити між уроками та перервами відповідно до кількості годин навчального плану, що є академічними годинами, та тривалості уроків, визначеної у Законі України «Про загальну середню освіту».

Пріоритетну роль в організації освітньої діяльності молодших школярів необхідно надавати активним методам і формам, що ґрунтуються на демократичному стилі, сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи, творчості, розвивають уміння міркувати, аналізувати, ставити запитання, шукати власні відповіді, робити висновки. Ефективними є колективні, групові й індивідуальні творчі справи, використання проєктних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій. Важливим є включення молодших школярів в активну пізнавальну, дослідницьку діяльність (оскільки об'єкти вивчення важливо сприймати безпосередньо), створення умов для самовираження, організації комунікативного спілкування, застосування в освітньому процесі елементів дискусії, що є ефективними засобами розвитку особистості, її громадянської позиції, формування в учнів цілісної картини світу.

Важливе значення для емоційно-естетичного сприйняття природи молодшими школярами відіграють спостереження і власні дослідження; творчі завдання, екологічні акції, дидактичні ігри; уроки, проведені у формі подорожі, усного журналу, репортажу з місця подій, святкування дня Землі. Такі форми проведення навчальних занять позитивно впливають на емоційну сферу дитини, сприяють розвитку її уяви, фантазії, мислення, концентрують увагу. Форму роботи, зміст завдань, спосіб зворотного зв'язку вчитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу. Обсяг діагностувальних робіт визначають з розрахунку прогнозованого часу на виконання окремих завдань учнями, із урахуванням їхньої готовності до виконання того чи іншого завдання.

Однією із пропонованих форм роботи є екскурсія. Вона дає змогу проводити спостереження, вивчати тіла і явища природи в природних або штучно створених умовах. Актуальна самоосвітня діяльність учнів у позаурочний час. Її зміст, характер, форми роботи скеровує вчитель через пропозицію дидактично доцільних домашніх завдань. Їх метою є самовдосконалення учнів з урахуванням результатів формувального оцінювання. Домашні завдання мають забезпечувати диференціацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей здобувачів освіти, їх пізнавальних інтересів та готовності самостійно виконувати те чи

Освітній процес здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Основними формами організації освітнього процесу в 5-11 класах є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності, дослідженнях. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Практичні заняття та заняття - практикуми також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002р. наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012р. наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016р.) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов, трудового навчання або технологій, фізичної культури (окремо хлопці і дівчата) за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі, у 10-11 класах при проведенні занять з предмету «Захист України» (окремо для хлопців і дівчат, не менше 5 учнів у групі).

Відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ 25.09.2020р. № 2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 р. за № 1111/35394), якими визначено, що «тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3-5 класах та 1,5 години у 6-9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах. Учням 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час» (пункт 6 розділу V).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів у початковій школі.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності в 1-4 класах.

При доборі педагогічних кадрів директор керується чинними документами: Конституцією України, КЗПП України. Освітній процес у школі I ступеня забезпечують 8 учителів початкових класів і 6 учителів-предметників, 3 асистенти учителя, всі - фахівці.

Вищу освіту мають 13 педагогів (93%); спеціалістів вищої кваліфікаційної категорії – 7 (50%); першої кваліфікаційної категорії - 4 (29%); другої кваліфікаційної категорії – 0 ; спеціалістів – 3,(21%); створено необхідні умови для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (навчальні програми та підручники):

1-2 класи - Типова освітня програма для 1-2 класі закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко. Наказ МОН України від 12.08.2022р. № 743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;

3-4 класи - Типова освітня програма для 3-4 класі закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко. Наказ МОН України від 12.08.2022р. № 743 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Методичні рекомендації про викладання у початковій школі у 2022/2023 навчальному році (додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022р.№1/9530-22). Стан забезпечення підручниками - 100%.

Використовуються посібники, рекомендовані до використання Міністерством освіти і науки України (зошити з друкованою основою, таблиці, плакати тощо); додаткові засоби навчання - дидактичний роздатковий матеріал тощо.

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності здійснюється через Вебсайт, підключення закладу до мережі Інтернет.

- Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності: приміщення використовуються за призначенням: класні кімнати - 8; спортзала - 1; бібліотека з читальною залом - 1; їдальня -1; спортивний майданчик - 1 відповідно до вимог. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018р. № 283, чимало нового обладнання, що відповідає типовому переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи, наказ МОН України від 07.02.2020р. №143.
- Якість проведення навчальних занять (через аналіз уроків), забезпечується учителями відповідно до обраних форм уроків, методів і прийомів роботи з дітьми, підходів до організації освітнього процесу. Контроль за якістю навчальних занять обумовлений графіком внутрішкільного контролю, контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

З метою аналізу рівня засвоєння учнями 1-2 класів навчального матеріалу у розрізі навчальних предметів моніторинг проводиться в кінці навчального року;

моніторинг рівня навченості учнів 3-4 класів щосеместру;

моніторинг якості знань учнів у розрізі навчальних предметів щосеместру;

моніторингові дослідження рівня сформованості ключових компетентностей учнів у розрізі класів та ключових компетентностей у кінці року;

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти у початковій школі:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів у 5 класі та 6-11 класах.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності у 5 класі та 6-11 класах .

Освітній процес у школі II та III ступенів забезпечують 27 учителів-предметників, 3 асистента вчителя, всі - фахівці.

Вищу освіту мають 26 педагогів (96%); спеціалістів вищої кваліфікаційної категорії – 16 (59%); першої кваліфікаційної категорії – 3 (11%); другої кваліфікаційної категорії – 5 (19%); спеціалістів – 3 (11%) ; створено необхідні умови для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

- Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:

5 клас - Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН України від 19.02.2021р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

6-9 класи - Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня. Наказ МОН України від 20.04.2018р. №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». Наказ МОН України від 06 серпня 2021 року №4.5/2303-21.

10-11 класи – Типова освітня програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 20.04.2018 року № 408 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 року №1493 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 31.08.2020 року № 464)

Стан забезпечення підручниками 5-9 класів - 80%

Стан забезпечення підручниками 10-11 класів - 90%

Використовуються посібники, рекомендовані до використання Міністерством освіти і науки України (зошити з друкованою основою, таблиці, плакати тощо); додаткові засоби навчання - дидактичний роздатковий матеріал тощо. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності здійснюється через вебсайт, підключення закладу до мережі Інтернет.

-Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності: приміщення використовуються за призначенням: 9 навчальних кабінетів, кабінет інформатики - 1; спортзала - 1; бібліотека з читальною залом - 1; їдальня -1; спортивний майданчик-1, майстерня – 1.

Вчителі на уроках використовують різноманітні технічні засоби навчання, дидактичні матеріали тощо.

- Якість проведення навчальних занять (через аналіз уроків) забезпечується проведенням уроків у новій, нетрадиційній формі: урок-аукціон, урок-вікторина, урок-екскурсія (подорож), урок-диспут тощо. Найрезультативнішим є той урок, на якому оптимально та

раціонально підібрані навчальні форми і методи, поєднані традиційні та нетрадиційні підходи до проведення навчального заняття. Навчальне заняття повинно містити таке, що викликає подив, захоплення, інтерес – одним словом те, що учні будуть пам'ятати.

Конспект – це творчість вчителя, це його професійний почерк. У деяких випадках учителі користуються «готовими» поурочними планами-конспектами. Це правомірно, якщо такі напрацювання мають гриф і їх «Рекомендовано МОНУ» або «Схвалено». Вчитель є автором сценарію і виконавцем уроку сам. Навчальні можливості дітей конкретного класу знає тільки він, і тому саме він є відповідальним за успіх чи провал будь-якого уроку, а не автор «готових» методичних розробок.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), що включає збір, збереження (формування бази даних), опрацювання (аналіз і оцінка) та розповсюдження інформації про якість освіти в ньому, прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки і основних тенденцій його розвитку, розробку науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень щодо покращення ефективності діяльності.

Мета спостереження – охарактеризувати якісний рівень організації освітньої діяльності в навчальному закладі, спрямований на особистісний інтелектуально-творчий розвиток школярів та забезпечення їхніх освітніх запитів, а також виявити чинники, що на нього впливають. Дослідження є комплексним і спрямоване на безперервне відстеження умов, процесу й результатів освітньої діяльності закладу, у ході якого – фіксацію якісних чинників розвитку за етапами (початок навчального року – процес навчання – кінець навчального року). Суб'єкти внутрішкільного моніторингу: педагогічний колектив, адміністрація, учні, батьки.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Моніторинг якості освітньої діяльності педагогічних працівників

Оцінювання освітньої діяльності педагогічних працівників здійснюється в процесі атестації та забезпечує об'єктивний аналіз її якості та активізації професійної діяльності шляхом аналізу виконання ними посадових обов'язків та індивідуальної участі в освітньому процесі.

Оцінювання освітньої діяльності педпрацівників включає кваліфікаційні показники їх навчальної, виховної, організаційної та науково-методичної діяльності.

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- участь в експериментальній діяльності;

- результати освітньої діяльності їх учнів.

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

7. Опис інструментарію оцінювання

Реформування загальної середньої освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних (пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом), мотиваційних (пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості) та соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей.

У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання як складової освітнього процесу. Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів у доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку чи заняття.

Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок чи заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності.

У разі порушення учнями принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі, батькам або іншим законним представникам.

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

При здійсненні семестрового оцінювання учнів з тимчасово окупованих територій, з числа внутрішньо переміщених осіб і тих, хто повернувся на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, які вони отримали впродовж семестру незалежно від місця навчання: у закладі, де навчалися за місцем тимчасового перебування або у будь-якій іншій школі, яка здійснює навчання за однією із форм здобуття освіти (очною, змішаною, дистанційною, екстернатною, сімейною). Це може бути будь-який заклад загальної середньої освіти, зокрема й приватні заклади освіти, в Україні чи за її межами.

Заклади освіти, у яких тимчасово навчалися учні, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання. Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувачі освіти можуть надавати інформацію з електронних журналів та щоденників за попереднім місцем навчання.

За відсутності в учнів з числа тих, хто повернулися на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад освіти може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовуватися технології дистанційного навчання.

Оцінювання – структурний елемент процесу навчання, який відповідно до принципів систематичності, послідовності, міцності знань здійснюється протягом певного періоду навчання. Зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Основні принципи оцінювання: справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та доброзичесне.

Справедливе оцінювання рівня навчальних досягнень учнів – це одна із найважливіших складових уроку. По-перше, кожен учитель чітко визначає мету оцінювання: навіщо потрібна оцінка. По-друге, формує для себе критерії та стандарти оцінювання

Як свідчить сучасна педагогічна практика, в процесі оцінювання рівня навчальних досягнень учнів доречно використовувати два типи критеріїв: соціальні та індивідуальні. Інструментарієм соціального оцінювання сьогодні є «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», розроблені МОНУ на міжпредметному та предметному рівнях. Застосування індивідуальних критеріїв дає змогу порівняти результат, отриманий учнем сьогодні, з його попередніми результатами, і тим самим виявляється динаміка його розвитку. Важливим способом індивідуального оцінювання виступає самооцінка, коли кожен учень аналізує свою діяльність, визначити якість своєї роботи та шляхи її підвищення. Під час перевірки роботи учня вчителі здійснюють аналогічну діяльність: якщо він погоджується з оцінкою учня, то обводить її, якщо ні – ставить свою, коментуючи її усно або письмово. Коментування оцінки є обов'язковим, незалежно від того, чи відповідь учня є усною чи письмовою. учень не тільки засвоює зміст навчального матеріалу, а й сам контролює і корегує свою пізнавальну діяльність. Це і є ідеальна ситуація з критеріями оцінювання.

Оцінювання учнів 1-4 класів.

Відповідно до наказу МОН України від 12.08.2022 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» та наказу МОН України від 12.08.2022 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу в школах у 2022-2023 навчальному році», оцінювання навчання учнів 1-4 класів закладу здійснюється, враховуючи додаток 1.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих

результатів здобувачів непередбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному, рівневому та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

1) формувальне оцінювання;

2) підсумкове оцінювання;

3) державна підсумкова атестація учнів 4 класу здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти (додаток 1).

Додаток 1

до методичних рекомендацій щодо оцінювання
результатів навчання учнів 1-4 класів
закладів загальної середньої освіти
(наказ МОН Укаї №813 від 13 липня 2021 року)

ОРІЄНТОВНА РАМКА
оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної
середньої освіти

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;</p> <p>характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості;</p> <p>установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;</p> <p>застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації;</p> <p>перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) / текстову;</p> <p>прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії</p>
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;</p> <p>застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову;</p> <p>пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки</p>
Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за</p>

	<p>допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угрупує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення / виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно / за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуваного запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату</p>

Педагогічні працівники дотримуються алгоритму діяльності під час організації формуального оцінювання, визначеного у методичних рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Підсумкове оцінювання – тип оцінювання, який використовують на завершальному етапі певного періоду навчання.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою. Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Підсумкова (річна) оцінка визначається з урахуванням діагностувальної роботи (в разі проведення) та фіксується у класних журналах і свідоцтвах досягнень.

Державна підсумкова атестація – форма контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам державного стандарту. Здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, відповідно до установленого порядку.

Метою державної підсумкової атестації є моніторинг якості освітньої діяльності закладу та якості освіти. Результати державної підсумкової атестації не впливають на підсумкову річну оцінку учнів.

Оцінювання учнів 5 класу НУШ

Оцінювання учнів 5 класів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 1.04.2022 № 289. Ці рекомендації розроблені для учнів 5 – 6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти. Оцінювання результатів навчання учнів 5 класів здійснюється з використанням 12-бальної системи (шкали), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень. Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5 класу з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Перелік предметів та інтегрованих курсів у Свідоцтві досягнень визначається закладом освіти відповідно до затвердженої освітньої програми. Перед друком Свідоцтва досягнень необхідно привести його у відповідність до освітньої програми закладу освіти: видалити зайві рядки або підкреслити назви предметів/інтегрованих курсів, обраних закладом освіти; вписати назви курсів вибіркового освітнього компоненту. У Свідоцтві досягнень є дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання». Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів, визначених навчальним планом закладу освіти. Виставляються оцінки за кожену групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання». Механізм виведення загальної оцінки результатів навчання визначається закладом освіти для кожного предмета/інтегрованого курсу з урахуванням, зокрема, кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення, і описується в інструментарії оцінювання в освітній програмі. У Свідоцтві досягнень окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж начального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення граfi здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння. Педагогічний колектив може використовувати власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї граfi здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року. За рішенням педагогічної ради заклад освіти може відмовитись від оцінювання результатів навчання учнів/учениць або визначити власну шкалу оцінювання з предметів/інтегрованих курсів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура». Наприклад, визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей нададуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість учня/учениці, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Заклад освіти має право на

свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання. Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів 5 класу вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання (додаток 2).

Додаток 2

відповідно до методичних рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» (Наказ МОН України №4.5/2303-21 від 06.серпня 2021р.)

Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання

	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж

		один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонуваному твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однієї хвилини. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми

19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____»

		(наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути?

		Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____ ?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Формувальне оцінювання завжди є позитивним, спонукає до дії, спрямоване на розкриття потенціалу кожної дитини, є ціннісним, забезпечує зворотній зв'язок, здійснюється під час навчання. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній, електронній формі. Учителі проводять рефлексію, з метою формування вмій аналізувати власну навчальну діяльність, спрямовують учнів на спостереження, осмислення своїх суджень і дій. Учні активні учасники у процесі оцінювання, застосовують критерії, шляхом самооцінювання, взаємооцінювання.

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються. Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень. Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу. Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри. Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496; пункти 9, 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07. 2015 р. № 762 (зі змінами). Облік результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному журналі в окремих колонках без дати. Оцінювання учнів 5 класів має бути зорієнтованим у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу. У Методичних рекомендація запропоновані орієнтовні загальні критерії оцінювання результатів навчання (додаток 3)

Додаток 3

відповідно до методичних рекомендації
щодо особливостей організації освітнього процесу
у першому (адаптивному) циклі / 5 класах
закладів загальної середньої освіти
за Державним стандартом базової середньої
освіти в умовах реалізації концепції
«Нова українська школа»
(Наказ МОН України №4.5/2303-2
від 06 серпня 2021р)

**ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (5 клас)**

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	<p>Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук;</p> <p>опрацьовує текстову та/або графічну інформацію</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук;</p> <p>ставить запитання до змісту навчального матеріалу;</p> <p>опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом;</p> <p>ставить уточнювальні запитання;</p> <p>використовує інформацію з кількох джерел;</p> <p>опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;</p> <p>порівнює інформацію з кількох джерел</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом;</p> <p>ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків;</p> <p>використовує інформацію з різних джерел;</p> <p>опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;</p> <p>аналізує й порівнює інформацію з різних джерел;</p> <p>критично оцінює надійність</p>

				джерела й достовірність інформації
Комунікація, зокрема з використання м інформаційно- комунікаційни х технологій	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення ; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору,

		об'єкти вивчення	розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
<i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-

			можливі шляхи їх подолання	пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання
--	--	--	----------------------------	--

Ці критерії можуть бути застосовані в частині, що відповідає очікуваним результатам навчання, визначеним відповідною навчальною програмою. Критерії для формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, рекомендуємо у першому семестрі 5 класу підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий» – «П», «середній» – «С», «достатній» – «Д», «високий» – «В» та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі рекомендуємо при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр. Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)). За рішенням педагогічної ради заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та/або тематичне оцінювання учнів 5 класу. Таке рішення затверджується відповідним наказом керівника. Також заклад освіти може використати Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання (додаток 4).

Додаток 4

відповідно до методичних рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» (наказ МОН України №4.5/2303-21 від 06 серпня 2021р.)

Орієнтовні вимоги до критеріїв і шкал оцінювання[1]

Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання

Критерій	1 Незадовільно	2 Задовільно	3 Добре	4 Відмінно
Чіткість і зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовують ся між собою	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду

	перекривають один одного	або не повністю відповідають змісту навчальної програми та/або виду навчальної діяльності	навчальної програми та виду навчальної діяльності	навчальної діяльності
Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками
Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часто призводить до істотних відмінностей у результатах	Перехресне оцінювання іноді призводить до відмінних результатів	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні (різниця менше 5-10% або $\frac{1}{2}$ рівня)	Результати перехресного оцінювання є послідовно однаковими
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про очікувані результати їх навчальної діяльності	Критерії та шкала оцінювання відкрито використовуються для презентації завдання й супроводу учнів	Критерії та шкала оцінювання є предметом обговорення й постійного супроводу учнів у процесі навчальної діяльності
Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і не можуть використовувати її для регулювання власної навчальної діяльності	Учні повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони

		фокусі уваги	треба попрацювати	навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати
Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання	Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання	Учням пропонують готові критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання	Учні обговорюють і надають пропозиції до проєкту критеріїв і шкали, є відповідальними за їхнє застосування для самооцінювання та/або взаємооцінювання в процесі навчання	Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкали оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й взаємооцінювання в процесі навчання

Шкала оцінювання критеріїв:

0 – 5.0 = потребують доопрацювання

5.5 – 7.5 = застосовні

8.0 – 10 = добре

10.5 – 12.0 = відмінно

Кожний показник рівня 1 = 0.5 балів, рівня 2 = 1.0 бал, рівня 3 = 1.5 бали, рівня 4 = 2.0 бали.

За кожним критерієм кількість балів визначається лише за одним рівнем.

Оцінювання учнів 6-11 класів

Оцінювання здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо. Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні» (затвердженого наказом

Міністерства освіти і науки України 17.03.2015 № 306, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 31 березня 2015 р. за № 354/26799) підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом коригування не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями. У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби, це рішення погоджується з керівником закладу освіти.

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію на кожному рівні повної загальної середньої освіти, крім випадків, визначених законодавством.

Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання випускників на кожному ступені навчання визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

У разі вибуття учня із закладу освіти (виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу тощо) оцінювання може проводитися достроково або в екстернатній формі (у відповідному закладі).

8. Річні навчальні плани для 1-11 класів

Річний навчальний план для 1-х класів на 2022/2023 н. р.

Наказ МОН від 08.10.2019 р. №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень			
	Класи	1-А	1-Б	Разом
<i>Інваріантний складник</i>				
Мовно-літературна, у тому числі:		9/315	9/315	18/630
Українська мова та література		7/245	7/245	14/490
Іноземна мова (англійська)		2/70	2/70	4/140
Математична		4/140	4/140	8/280
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3/105	3/105	6/210
Технологічна		1/35	1/35	2/70
Інформатична				
Мистецька		2/70	2/70	4/140
Фізкультурна		3/105	3/105	6/210
Усього		22/770	22/770	44/1540
<i>Варіативний складник</i>				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:		1/35	1/35	2/70
<i>Я- учасник дорожнього руху (курс за вибором)</i>		1/35	1/35	2/70
Загальнорічна кількість навчальних годин		23/805	23/805	46/1610
Гранично допустиме тижневе/ річне		20/700	20/700	40/1400

навчальне навантаження учня			
Всього годин для фінансування (з урахуванням поділу класів на підгрупи)	23/805	23/805	46/1610

Річний навчальний план для 2-х класів на 2022/2023 н. р.
Наказ МОН від 08.10.2019р. №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень			
	Класи	2-А	2-Б	Разом
<i>Інваріантний складник</i>				
Мовно-літературна, у тому числі:		10/350	10/350	20/700
Українська мова та література		7/245	7/245	14/490
Іноземна мова (англійська)		3/105	3/105	6/210
Математична		4/140	4/140	8/280
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3/105	3/105	6/210
Технологічна		2/70	2/70	4/140
Інформатична				
Мистецька		2/70	2/70	4/140
Фізкультурна		3/105	3/105	6/210
Усього		24/840	24/840	48/1680
<i>Варіативний складник</i>				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:		1/35	1/35	2/70
<i>Фінансова абетка (курс за вибором)</i>		1/35	1/35	2/70
Загальнорічна кількість навчальних годин		25/875	25/875	50/1750
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класів на підгрупи при вивченні:				
<i>Інформатики</i>		1/35	1/35	2/70
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		22/770	22/770	44/1540
Всього годин для фінансування (з урахуванням поділу класів на підгрупи)		26/910	26/910	52/1820

Річний навчальний план для 3-х класів на 2022/2023 н. р.
Наказ МОН від 08.10.2019р. №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	Класи	3-А	3-Б

<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна, у тому числі:	10/350	10/350	20/700
Українська мова та література	7/245	7/245	14/490
Іноземна мова(англійська)	3/105	3/105	6/210
Математична	5/175	5/175	10/350
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3/105	3/105	6/210
Технологічна	1/35	1/35	4/140
Інформатична	1/35	1/35	
Мистецька	2/70	2/70	4/140
Фізкультурна	3/105	3/105	6/210
Усього	25/770	25/770	50/1540
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:	1/35	1/35	2/70
<i>Фінансова арифметика (курс за вибором)</i>	1/35	1/35	2/70
Загальнорічна кількість навчальних годин	26/910	26/910	52/1820
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класів на підгрупи при вивченні:			
<i>Інформатики</i>	1/35	1/35	2/70
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610
Всього годин для фінансування (з урахуванням поділу класів на підгрупи)	27/945	27/945	54/1890

Річний навчальний план для 4-х класів на 2022/2023 н.р.
Наказ МОН від 08.10.2019р. №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	Класи	4-А	4-Б
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна, у тому числі:	10/350	10/350	20/700
Українська мова та література	7/245	7/245	14/490
Іноземна мова(англійська)	3/105	3/105	6/210
Математична	5/175	5/175	10/350
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3/105	3/105	6/210
Технологічна	1/35	1/35	4/140
Інформатична	1/35	1/35	

Мистецька	2/70	2/70	4/140
Фізкультурна	3/105	3/105	6/210
Усього	25/770	25/770	50/1540
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:	1/35	1/35	2/70
<i>Фінансова поведінка (курс за вибором)</i>	1/35	1/35	2/70
Загальнорічна кількість навчальних годин	26/910	26/910	52/1820
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класів на підгрупи при вивченні:			
<i>Інформатики</i>	1/35	1/35	2/70
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610
Всього годин для фінансування (з урахуванням поділу класів на підгрупи)	27/945	27/945	54/1890

Річний навчальний план для 5-х класів на 2022/2023 н.р.
«Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти,
затверджена наказом МОН від 19.02.2021 р. № 235

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класах		
		5-А	5-Б	Разом
Мовно-літературна	<i>Українська мова</i>	4	4	8
	<i>Українська література</i>	2	2	4
	<i>Зарубіжна література</i>	2	2	4
	<i>Іноземна мова(англ.)</i>	3	3	6
Математична	<i>Математика</i>	4	4	8
Природнича	<i>Інтегрований курс «Пізнаємо природу»</i>	2	2	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	<i>Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»</i>	1	1	2
	<i>Культура добросусідства</i>	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	<i>Вступ до історії України та громадянської освіти</i>	2	2	4
Інформатична	<i>Інформатика</i>	1,5	1,5	3
Технологічна	<i>Технології</i>	2	2	4
Мистецька	<i>«Мистецтво»: музичне мистецтво»</i>	1	1	2
	<i>«Мистецтво»: образотворче мистецтво»</i>	1	1	2
Фізична культура	<i>Фізична культура</i>	3	3	6

Разом (без фізичної культури +фізична культура)	26+3	26+3	52+6
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:			
<i>Українознавство (курс за вибором)</i>	1	1	2
<i>Міжгалузевий інтегрований курс «Драматургія і театр»</i>	1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	28	56
Всього (без фізичної культури +фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28+3	28+3	56+6
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класу на підгрупи при вивченні предметів:			
<i>Іноземної мови (англійської)</i>	3	3	6
<i>Інформатики</i>	1,5	1,5	3
Всього збільшення годин	4,5	4,5	9
Всього (без фізичної культури +фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28+3	28+3	56+6
Всього годин для фінансування (з урахуванням годин фізичної культури та поділу класів на групи)	35,5	35,5	71

Річний навчальний план для 6-х класів на 2022/2023 н. р.
«Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня»,
затверджена наказом МОН від 20.04.2018 р.№ 405 (таблиця 1)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		6-А	6-Б	Разом
Мови і літератури	<i>Українська мова</i>	3,5	3,5	7
	<i>Українська література</i>	2	2	4
	<i>Іноземна мова(англійська)</i>	3	3	6
	<i>Зарубіжна література</i>	2	2	4
Суспільствознавство	<i>Історія України</i>	1	1	2
	<i>Всесвітня історія</i>	1	1	2
Мистецтво	<i>Музичне мистецтво</i>	1	1	2
	<i>Образотворче мистецтво</i>	1	1	2
Математика	<i>Математика</i>	4	4	8
Природознавство	<i>Біологія</i>	2	2	4
	<i>Географія</i>	2	2	4
Технології	<i>Трудове навчання</i>	2	2	4
	<i>Інформатика</i>	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	<i>Основи здоров'я</i>	1	1	2
	<i>Фізична культура</i>	3	3	6
Разом		26,5+3	26,5+3	53+6

Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації:	3,5	3,5	7
<i>Українознавство (курс за вибором)</i>	1	1	2
<i>Психологія спілкування (факультатив)</i>	1	1	2
<i>Я-моє здоров'я, моє життя (факультатив)</i>	1,5	1,5	3
Гранично допустиме навчальне навантаження	31	31	62
Всього (без урахування поділу класів на групи)	30+3	30+3	60+6
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класу на підгрупи при вивченні предметів:			
<i>Іноземної мови (англійської)</i>	-	3	3
<i>Інформатики</i>	1	1	2
<i>Трудового навчання</i>	-	2	2
Всього збільшення годин	1	6	7
Всього годин для фінансування(з урахуванням годин фізичної культури та поділу класів на групи)	34	39	73

Річний навчальний план для 7-го класу на 2022/2023 н. р.
«Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня»,
затверджена наказом МОН від 20.04.2018 р.№ 405 (таблиця 1)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		7	Разом
Мови і літератури	<i>Українська мова</i>	2,5	2,5
	<i>Українська література</i>	2	2
	<i>Іноземна мова(англійська)</i>	3	3
	<i>Зарубіжна література</i>	2	2
Суспільствознавство	<i>Історія України</i>	1	1
	<i>Всесвітня історія</i>	1	1
Мистецтво	<i>Музичне мистецтво</i>	1	1
	<i>Образотворче мистецтво</i>	1	1
Математика	<i>Алгебра</i>	2	2
	<i>Геометрія</i>	2	2
Природознавство	<i>Біологія</i>	2	2
	<i>Географія</i>	2	2
	<i>Фізика</i>	2	2
	<i>Хімія</i>	1,5	1,5
Технології	<i>Трудове навчання</i>	1	1
	<i>Інформатика</i>	1	1
Здоров'я і фізична культура	<i>Основи здоров'я</i>	1	1
	<i>Фізична культура</i>	3	3
Разом		28+3	28+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації:		2,5	2,5

<i>Українознавство (курс за вибором)</i>	1	1
<i>Технологія обробки деревини (факультатив)</i>	0,5	0,5
<i>Музичне краєзнавство (факультатив)</i>	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)	30,5+3	30,5+3
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класу на підгрупи при вивченні предметів:		
<i>Української мови</i>	2,5	2,5
<i>Іноземної мови (англійської)</i>	3	3
<i>Інформатики</i>	1	1
<i>Трудового навчання</i>	1	1
Всього збільшення годин	7,5	7,5
Всього годин для фінансування(з урахуванням годин фізичної культури та поділу класів на групи)	41	41

Річний навчальний план для 8-х класів на 2022/2023 н. р.
«Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня»,
затверджена наказом МОН від 20.04.2018 р.№ 405 (таблиця 1)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-А	8-Б	Разом
Мови і літератури	<i>Українська мова</i>	2	2	4
	<i>Українська література</i>	2	2	4
	<i>Іноземна мова (англ.)</i>	3	3	6
	<i>Зарубіжна література</i>	2	2	4
Суспільствознавство	<i>Історія України</i>	1,5	1,5	3
	<i>Всесвітня історія</i>	1	1	2
Мистецтво	<i>Мистецтво</i>	1	1	2
Математика	<i>Алгебра</i>	2	2	4
	<i>Геометрія</i>	2	2	4
Природознавство	<i>Біологія</i>	2	2	4
	<i>Географія</i>	2	2	4
	<i>Фізика</i>	2	2	4
	<i>Хімія</i>	2	2	4
Технології	<i>Трудове навчання</i>	1	1	2
	<i>Інформатика</i>	2	2	4
Здоров'я і фізична культура	<i>Основи здоров'я</i>	1	1	2
	<i>Фізична культура</i>	3	3	6
Разом		28,5+3	28,5+3	57+6
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації:		3	3	6
<i>Українознавство (курс за вибором)</i>		1	1	2

<i>Основи побутової діяльності (факультатив)</i>	0,5	0,5	1
<i>Креслення (факультатив)</i>	0,5	0,5	1
<i>Я - моє здоров'я - моє життя (факультатив)</i>	1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33	66
Всього (без урахування поділу класів на групи)	31,5+3	31,5+3	63+6
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класу на підгрупи при вивченні предметів:			
<i>Іноземної мови (англійської)</i>	3	-	3
<i>Інформатики</i>	2	-	4
<i>Трудового навчання</i>	1	-	1
Всього збільшення годин	6	-	8
Всього годин для фінансування(з урахуванням годин фізичної культури та поділу класів на групи)	40,5	34,5	75

Річний навчальний план для 9-х класів на 2022/2023 н. р.
«Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня»,
затверджена наказом МОН від 20.04.2018 р.№ 405 (таблиця 1)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		9-А	9-Б	Разом
Мови і літератури	<i>Українська мова</i>	2	2	4
	<i>Українська література</i>	2	2	4
	<i>Іноземна мова (англ.)</i>	3	3	6
	<i>Зарубіжна література</i>	2	2	4
Суспільствознавство	<i>Історія України</i>	1,5	1,5	3
	<i>Всесвітня історія</i>	1	1	2
	<i>Основи правознавства</i>	1	1	2
Мистецтво	<i>Мистецтво</i>	1	1	2
Математика	<i>Алгебра</i>	2	2	4
	<i>Геометрія</i>	2	2	4
Природознавство	<i>Біологія</i>	2	2	4
	<i>Географія</i>	1,5	1,5	3
	<i>Фізика</i>	3	3	6
	<i>Хімія</i>	2	2	4
Технології	<i>Трудове навчання</i>	1	1	2
	<i>Інформатика</i>	2	2	4
Здоров'я і фізична культура	<i>Основи здоров'я</i>	1	1	2
	<i>Фізична культура</i>	3	3	6
Разом		30+3	30+3	60+6
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації:		3	3	6
<i>Фінансова грамотність (курс за вибором)</i>		1	1	2

<i>Людина і світ професій (факультатив)</i>	1	1	2
<i>Креслення (індивідуальне заняття)</i>	1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33	66
Всього (без урахування поділу класів на групи)	33+3	33+3	66+6
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класу на підгрупи при вивченні предметів:			
<i>Інформатики</i>	2	2	4
Всього збільшення годин	2	2	4
Всього годин для фінансування(з урахуванням годин фізичної культури та поділу класів на групи)	38	38	76

Річний навчальний план для 10 класу на 2022/2023 н. р.
«Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня»,
затверджена наказом МОН від 20.04.2018 р. № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 р. №1493 зі змінами, внесеними наказом
МОН від 31.08.2020 р. № 464, таблиця 2, таблиця 3)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі		
	10	Разом	
Базові предмети	27	27	
Українська мова	4	4	профільний предмет
Українська література	4	4	профільний предмет
Іноземна мова (англ.)	2	2	
Зарубіжна література	1	1	
Історія України	1,5	1,5	
Всесвітня історія	1	1	
Громадянська освіта	2	2	
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	
Біологія і екологія	2	2	
Географія	1,5	1,5	
Фізика і астрономія	3	3	
Хімія	1,5	1,5	
Фізична культура	3	3	
Захист України	1,5	1,5	
Вибірково-обов'язкові предмети:			
Інформатика	2	2	
Технології	1	1	
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття.	6	6	
<i>Фінансова грамотність (курс за вибором)</i>	1	1	
<i>Математика (навчальний предмет)</i>	1	1	

Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33	
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класу на підгрупи при вивченні предметів:			
<i>Захисту України</i>	1,5	1,5	
<i>Інформатики</i>	2	2	
<i>Фізичної культури</i>	3	3	
Всього збільшення годин	6,5	6,5	
Всього годин для фінансування (з урахуванням годин фізичної культури та поділу класів на групи)	42,5	42,5	

Річний навчальний план для 11 класу на 2022/2023 н.р.

«Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня»,
затверджена наказом МОН від 20.04.2018 р. № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 р. №1493 зі змінами, внесеними наказом
МОН від 31.08.2020 р. № 464, таблиця 2, таблиця 3)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі		
	11	Разом	
Базові предмети	26	26	
Українська мова	4	4	профільний предмет
Українська література	4	4	профільний предмет
Іноземна мова (англ.)	2	2	
Зарубіжна література	1	1	
Історія України	1,5	1,5	
Всесвітня історія	1	1	
Громадянська освіта	-	-	
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	
Біологія і екологія	2	2	
Географія	1	1	
Фізика і астрономія	4	4	
Хімія	2	2	
Фізична культура	3	3	
Захист України	1,5	1,5	
Вибірково-обов'язкові предмети:			
Інформатика	2	2	
Технології	1	1	
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та	7	7	

індивідуальні заняття			
<i>Іноземна мова (навчальний предмет)</i>	1	1	
<i>Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) (навчальний предмет)</i>	2	2	
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33	
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	
Збільшення кількості годин за рахунок поділу класу на підгрупи при вивченні предметів:			
<i>Захисту України</i>	1,5	1,5	
<i>Інформатики</i>	2	2	
Всього збільшення годин	3,5	3,5	
Всього годин для фінансування (з урахуванням годин фізичної культури та поділу класів на групи)	39,5	39,5	